

Istorie și credință



Pe teritoriul satului Cârja, orașul Murgeni, județul Vaslui, au ființat trei biserici, dintre care în prezent mai există două: cea mai veche se afla în Cârja de Jos, în prezent demolată și înlocuită cu alta nouă, a doua era situată în centrul satului, astăzi dispărută, iar ultima e amplasată în Cârja de Sus.

Primul lăcaș de cult, cu hramul Sfântul Nicolae, a fost ridicat în anul 1678 de ofițerul rus Nicolai și sfințit în același an, având formă de treflă în stil moldovenesc. Inițial, pereții erau făcuți din trestie și lipiți cu lut la interior și la exterior, acoperișul fiind din stuf; ulterior, construcția a fost realizată din vălătuci de pământ pe furci de lemn și acoperiți cu scândură, peste care au fost bătute șipci și aplicată tencuială. Biserica are mai puține icoane, dar deține o Evanghelie ferecată cu aur, o cădelniță de argint, o alta argintată, șase candelargintate și un iconostas din anul 1912. Clopotnița, zidită la începutul anilor '60 din beton armat, are un clopot mic cu o inscripție rusească din anul 1792 și altul mare făcut în anul 1931 din venitul unui pod plutitor pe râul Prut, cu contribuția sătenilor. În anul 2008, biserica a fost demolată, pe locul ei fiind construită alta de zid și beton, aflată în curs de finisare.

La săparea fundației, au fost descoperite mai multe oseminte și o tranșee în care se aflau un schelet și o baionetă, iar sub o placă de beton turnată în fața bisericii a fost dezvelită o groapă comună în care au fost găsite o monedă germană, o bucată de uniformă verde și oseminte ale mai multor soldați aruncați unii peste alții.

A doua biserică era așezată pe locul fostului cămin cultural și avea hramul Sfântul Ioan Botezătorul; a fost construită mai mult din lemn de banul Ioan Cârjă pe la anul 1750, fiind împrumutată în anul 1864 cu opt fălci de pământ. În anul 1909, nu se mai țineau slujbe în ea, între anii 1927 și 1930 era deja subrezită, iar ulterior s-a năruit. Clopotul a fost dus la biserica din Hârcetea (Cârja de Sus), pământul fiind împărțit între celelalte două biserici.

Cea de-a treia biserică are hramul Nașterea Maicii Domnului și a fost ridicată între anii 1830 și 1833 de protopopul Vrabie și familia sa, care aveau o moșie în zona Bârsana. A fost clădită, și cu contribuția sătenilor, în satul vecin Hrăniceni, în stilul obișnuit al satelor moldovenești de șes, imitând construcțiile din piatră. Pereții au grosimea de 60 cm și sunt făcuți din vălătuci de lut pe furci de lemn, fiind căptușiți la exterior cu scândură vopsită în gri, iar construcția e acoperită cu tablă. Este singurul lăcaș de cult din zonă care mai păstrează forma de construcție a vechilor biserici moldovenești. Sistemul de boltire este unul dintre cele mai spectaculoase întâlnite la bisericile din lemn ale județului: calote despărțite de nervuri în torsadă și o cheie de boltă de forma unei rozete solare. După anul 1930, a mai fost adăugat un pridvor, care a schimbat aspectul clădirii inițiale. În fața ei, se află o clopotniță din cărămidă, zidită în anul 1927 prin donația familiei boierilor Lazăr și Natalia Donca, moștenitorii moșiei protopopului Vrabie, împreună cu care trăiau în anul 1854 în aceleași case. În anul 1928, tot ei au cumpărat cu 130.000 de lei un clopot de aproape o tonă, pe care l-au donat bisericii, ce mai deține unul din anul 1909. Lăcașul de cult adăpostește o Evanghelie din anul 1830 cu semnătura indescifrabilă a donatorului, o alta, cumpărată de epitropie, pe care e scris „România”, o cădelniță din anul 1833, un policandru din anul 1931, icoane vechi și un pocal de argint, inscripționate cu litere chirilice.

Biserica figurează în Lista Monumentelor Istorice cu codul VS-II-m-B-06775 și se află într-o avansată stare de degradare, necesitând reparații capitale urgente, care însă întârzie din cauza costurilor foarte mari.

În curtea fiecărei biserici au existat cimitire care, în lipsa medicilor, medicamentelor și a condițiilor de igienă din trecut, au fost mutate în afara satului.

Din anul 2005, preotul paroh al satului este Silviu-Cristian Coromelcea.

ziarullumina.ro